

Andor könyvében lévő értékek mellett. A XVIII. századbeli magyarországi műtörténeti adatoknak valószínűsége kincsestára ez a három könyv, olyan munka, amelyért nem gáncoskodás, hanem hálás elismerés illeti a szerzőket.

Szentiványi Gyula.

Vincze József: Tékozló Magdolna. (Regény. Kaposvár.) A bűnbánó Magdolnáról szóló történet, mely az irodalmunkban újabbban divatos bibliai regények közé sorakozik, de nem annyira ezekkel, mint a mult század negyvenes éveinek bibliai, vagy mint akkor nevezték, „szent történeti“ novelláival rokon. Az akkori írók nem tudták a biblia gazdag meseanyagát művészi formákba alakítani, hanem divatos francia romantikát erőszakoltak a bibliai történetekbe. Vincze regényétől azt várják, hogy a bűnös Magdolnának bűnbánó Magdolnává történt átváltozását rajzolja, azt a lelki folyamatot, mely a bűnös asszonyt Jézus lábához hajlítja. A szerző ehelyett egy kalandos mesét gondol ki, melyben Magdolna a jeruzsálemi főpap leánya s lelke a rómaiak ellen szőtt összeesküvésnek, Pontius Pilátus százados (a későbbi helytartó) pedig nyomozza ugyanezt az összeesküvést. Az emlékedett lelkű, okos és bátor honleánynak rajzolt Magdolna egyszerű futólagos látásra beleszeret a szép századosba és szemérmetlenül odadobja magát neki. Pilátus, akiben az érzélgős szerelmes különös módon egyesül a marcona római katonával, leleplezi és leveri a lázadó zsidókat. Magdolna szerelmi csalódása után mind mélyebbre süllyed s végre utcai leánnyá lesz. Közbe-közbe undorodik magától, hazája sorsán aggódik, majd gyermekei szeretete tör ki elemi erővel (s nekünk egészen váratlanul) apja iránt. Végre hall Jézus csodáiról s elmegy hozzá. „És a fehérpalástú isten-ember megbocsátotta a bűneit.“ Mindössze ennyit kapunk a gyönyörű bibliai jelenetből s ezzel vége is van a regénynek.

A szerző itt-ott megkísérli lélekrajzzal elfogadhatóvá tenni meséjét, de sikertelenül. Alakjai üres bábok maradnak s nem tudnak érdekes emberekké válni. Általában az üresség hatását kelti az egész regény. Csupa külsőség: kalandok, színpadias jele-

netek, leírások, melyeknek nincsen igazi hangulatuk, jellemsablonok, sivár dialógusok. A szerző minden ihletét és tudását bibliai regényekből meríti, azért minden, amit ír, másolatnak tetszik, még pedig erőteljes másolatnak. Csupa kigondoltság, utánézés, semmi élet. Legfeljebb némi elbeszélőügyességét dicsérhetjük. A regény tartalmilag igen gyakran, stílus dolgában pedig állandóan az irodalmi színvonal alatt marad. Ma már nem lehet így írni: „lelopja az élet az ő arcának is a rózsáit“, „nem lepte meg az emberi jellemvonásnak ez a bűzlő pocsolója“, „elnémított vágya valósággal orgiákat ül“, „a város lobogódíszét öltött“, „leadja, amit mondani akart“, „tartás a száját“, „majd elintézi ő a dolgát“ stb. Ez nem irodalmi, hanem ponyva-stílus. Helyt 528 lapon keresztül olvasni szinte fizikai szenvedés.

Szinnyei Ferenc.

Két almanach. (Új Auróra. Szerkesztették dr. Jankovich Marcell és dr. Dobai János. Pozsony, 1925. — Pásztortűz Almanach. Szerkesztte dr. György Lajos. Kolozsvár, 1925.)

Elszakadt magyar területek küldik üzenetüket az egyetemes magyarságnak. Üzenik: élünk és álljuk a vártát!

Az Új Auróra régi ismerős: negyedik éve toborozza maga köré a Felvidék íróit, hogy egybekapcsolja őket a mult nagy hagyományaival és a jelen szolgálatába állítsa tollukat. A multat évezében a százesztendő Jóka képviseli, akit az elszakadt Felvidék sajátosan a magáénak érez, aki számára kiapadhatatlan erőforrás. Több cikk idézi emelkét és érdekes új adatokat kapunk Szijj Bálinttól.

A testes kötetben gazdagon változik vers és próza. A sok régi, ismerős név mellett alig néhány új: a Felvidék írói gárdája kezd kialakulni, határozott formát ölteni. Ma már alig szorulunk rá — mint még néhány évvel ezelőtt —, hogy egy novellából, egy versből következtessünk szerzőjének tehetségére. Alig van köztük, aki az elmúlt években ne tárta volna elének önálló kötetben költői termését. A Felvidéknek ma már eleven irodalma van. Élén áll Mécis László, akinek költészete rövidesen az egyetemes magyarság köz-